Vzpored zborovanja V. pokrajinske skupščine UJU Poverjeništvo Ljubljana.

V zmislu čl. 18. Pravil UJU in § 15. Poslovnika UJU poverj. Ljubljana sklicuje se V. pokrajinska skupščina UJU poverjeništvo Ljubljana

na 4. in 5. julija 1925 v Šoštanju.
Dne 4. julija v soboto:

I. Ob pol 10. uri dopoldne seja širjega sosveta z odseki v dvorani Sokolskega doma:

1. Izročitev došlih predlogov in resolucij odsekom.

2. Pomnožitev odsekov z delegati po čl. 21. e) poslovnika.

3. Skupno posvetovanje širjega sosveta z odseki.

II. Seje odsekov se vrše takoj po seji širjega sosveta in se nadaljujejo popoldan. Odseki zborujejo v Sokolskem domu in v šoli.

ZBOROVANJE ODSEKOV.

1. Stanovsko in šolsko politični odsek: **Projekt novega šolskega zakona.** Referent Ivan Dimnik, urednik »Učit. Tovariša« v Ljubljani.

2. Narodno-prosvetni in kulturno-pedagoški odsek: **Enoten poslovnik za oba odseka.** Referent Vilibald Rus, sreski šolski nadzornik v Kranju.

3. Odsek za stanovski naraščaj: **Poročilo o delovanju okrajnih odsekov za naraščaj in smernice za bodoče delo.** Referent Anton Skala, strokovni učitelj v Mariboru.

4. Odsek za obmejno šolstvo in neodrešeno ozemlje: **Poročilo o delovanju in smernice.** Referenta določi odsek.

5. Gospodarski odsek: **Račun in proračun Pov. UJU.** Referent M. Fegic, glavni blagajnik Pov. UJU v Ljubljani.

6. Pravno-obrambni in tiskovni odsek: **Ustanovitev pravnega zastopstva za učiteljstvo in poslovnika za pravno-obrambno zastopstvo.** Referenta določi učiteljsko društvo za Maribor — mesto.

Opomba: V svrho lažjega poslovanja so se združili nekateri odseki. Dopolnitev referentov in eventualne spremembe se objavijo naknadno. Odseki bodo obravnavali tudi došle predloge in pripravili poročilo in resolucije za delegacijo in glavno zborovanje. Okrajni odseki naj pošljejo takoj svoja poročila referentom.

Vsi delegati in predsedniki društev imajo pravico in dolžnost udeleževati se razprav v odsekih, glasovalno pravico pa imajo samo stalni odsekovi člani in pomnoženi člani odsekov po točki I. 2. gornjega dnevnega reda.

Pozivamo delegate, da za časa zborovanja odsekov sodelujejo v katerem koli odseku in tako z aktivnim sodelovanjem pozitivno porabijo čas na skupščini.

III. Ob ½16. uri (takoj po prihodu popoldanskega vlaka) se prične v dvorani Sokolskega doma

ZBOROVANJE DELEGACIJE.

1. **Otvoritev in overovljenje delegatov.**

2. **Poročilo poverjenikovo:** Poroča poverjenik tov. Luka Jelenc.

3. **Poročilo tajnikovo:** Poroča strokovni tajnik tov. Rudolf Dostal.

4. **Blagajnikovo poročilo:** a) račun poverjeništva, b) proračun poverjeništva, c) račun »Zvončka«, č) proračun »Zvončka«. Poroča glavni blagajnik tov. Mirko Fegic.

5. **Poročila odsekov:** Poročajo načelniki odsekov.

6. **Resolucije za pokrajinsko skupščino dne 5. julija.**

Sestava odseka za redakcijo smernic.

7. **Nasveti.**

Dne 5. julija v nedeljo:

POKRAJINSKA SKUPŠČINA.

Začetek točno ob ½10. uri v dvorani Sokolskega doma.

Dnevni red:

1. **Otvoritev skupščine.**

2. **»Sedanja doba in učiteljstvo«.** — Poroča tov. Anton Hren, šolski upravitelj v Studencih pri Mariboru.

3. **»Administrativne in pravne zadeve učiteljstva z ozirom na sedanji položaj«.** — Poroča tov. Pavel Flerè, referent v ministrstvu prosvete v Beogradu

4. **Resolucije.**

UJU poverjeništvo Ljubljana:
Luka Jelenc,
poverjenik.

Mirko Fegic, glavni blagajnik. **Rudolf Dostal,** strokovni tajnik.

Opomba: Predlogi, resolucije in nasveti se morajo poslati poverjeništvu najkasneje do 1. julija t. l.

V obrambo.*

Z ozirom na vest v zadnji številki Vašega cenj. lista, prosim, da uvrstite v prihodnji številki sledeče vrstice:

Sprejel sem vabilo na predavanje učiteljstva Logaškega okraja za 13. t. m. po dolžnosti. Predmet: o temeljnih pojmih sociologije, je nepolitičen ter sem gg. učiteljem izrecno zatrdil, da nisem pripadnik nobene politične stranke ter mi bo naloga predavati stvarno s poljudnoznanstvenega stališča. Pripomnil sem, da učitelji niso dobili v šoli najmanjše podlage v socialnih vedah in da jim je torej težko poučiti se o tem potom samoizobrazbe, ker po eni strani današnje publikacije in posebno časopisje, ne dajejo nikakega stvarnega pouka, po drugi strani pa so sociološke knjige drage in nimamo še preglednega, enotnega, sistematičnega dela.

Radi tega je nazor dopisnika, da bi se morebiti na razpravi pretresavalo kako politično raziranje, docela neosnovan. Res je le, da edino sociološka izobrazba daje človeku sploh možnost orijentirati se med političnimi strujami, saj je gotovo, da so politične stranke ponajveč izrasle iz socialnega gibanja celo takrat, ko imajo precej omejene programe recimo naprednega, republikanskega, kmečkega in dr. Brez sociološke izobrazbe sploh ni mogoča stvarna kritika kakega programa. Ker pa so v moderni državi predpogoj vsemu napredku razvite, samozavestne politične in gospodarske stranke, bi bila pravzaprav dolžnost države že potom osnovane šole dati državljanom potrebnega pouka za udejstvovanje v političnem državnem življenju. Seveda danes, ko so jela po vseh državah prevladovati načela boljševizma in fašizma, t. j. nai vlada v državi le ena stranka, da je samo ta državotvorna in vse druge državi nevarne, ni ob tem mogoče misliti, da bi bil sociološki pouk stvarno in znanstveno pravilen, kajti ravno sociologija smatra kot državotvorne le stranke, ki imajo osnovna tla v prirodnem razvoju države in človeške družbe. Ravno sociologija kaže, kako se iz družbe snujejo vedno novi pojavi, nove organizirane ljudske skupine, katere šele ustvarjajo življenje države in ji zadajo smer razvoja. Človeška družba je edino tvorilna, t. j. temeljno načelo vsake sociologije. Iz nje so se kot eden najimenitnejših pojavov izkristalizirale v razvoju tekom tisočletij današnje moderne države in le po prirodnih silah, ki gonijo človeško družbo, se države pretvarjajo in preoblikujejo v smeri napredka človeštva.

Jugoslavija je konstitucijonalna država. V okviru sedaj veljavnih zakonov je torej vsaka prepoved izobrazbe nekonstitucijonalna in žali temeljne pravice državljanov. Tako smatram indirektno preprečenje poljudno znanstvenega predavanja na željo učiteljstva samega. Z enakimi ukrepi seveda vsaka vlada le priznava načelo fašizma in boljševizma, t. j. izključuje vsako mišljenje, ki je vladajoči stranki zoprno. Sociologija pa je nauk o razvoju človeške družbe k svobodi — torej gotovo boljševizmu in fašizmu enako protiven. Iz tega stališča je prepoved predavanj umljiva. S prepovedjo je pa mislečemu učiteljstvu tudi izrečeno, da mora učiteljstvo iskati svojo lastno pot za samoizobrazbo. Nasilno preprečenje izobraževanja potom oblastva — je smrt vsakemu napredku, pa mora postati tudi smrt vsaki državi. Tako uči, žal zaman zgodovina, tako uči sociologija.

Prirodoslovne vede XIX. stoletja so kljubu vsemu pritisku državnih in konfesijskih organizacij zrevolucionirale duhove v spoznanju prirodnih sil, človeštvu v prid — socialna veda XX. stoletja pa je na potu, da zrevolucionira srca in duše v usmerjenju človeške volje — odpre pot svobodi in dejanju.

Dr. H. Tuma.

* Dasi se z vsemi utemeljitvami g. dr. H. Tume ne strinjamo, smatramo za kulturen škandal, da se na indirekten način prepove udeležba pri predavanju, ki ima nadaljno-izobraževalen in znanstven značaj. Učiteljstvo je že toliko zrelo, da bi samo znalo izluščiti **eventualna** tendenciozna tolmačenja, o katerih bi se pa bilo prej potreba prepričati. Vlada jih kai lahko ugotovi po komisarju, ki bi ga lahko poslala, ker je bilo predavanje prej javljeno. Vsekakor je postopanje za učiteljstvo ponižujoče!

Op. uredn.

DRAGOTIN JAKOPEC:

Projekt šolskega zakona in obmejno šolstvo.

Projekt šolskega zakona leži pred nami! Vsak ga opazuje iz svojega vidika. Jaz n. pr. kot obmejni šolnik. Čakal in čakal sem, da se oglasi kateri drugi obmejni tovariš, kajti takih nas je precej. Nikakor nimam namena se siliti v ospredje, podati hočem samo inicijativo, pa če že hočete, hočem podregniti, da vsai mi, ki smo sedai faktično na meji, dvignemo svoj glas in svoje želje glede tega zakona, da ne bo prepozno!

Osnovnošolski zakon je zakon, po katerem se bodo vzgajale bodoče generacije, je zakon, ki naj dogradi zgradbo naše ljube domovine. Vsled tega je dolžan vsakdo, da izrazi svoje želje. Ta dolžnost bi morala prevejati vse obmejne tovariše. Šolski zakon ni zakon, katerega bi naj čitali in študirali samo učitelji, **ampak tudi druga inteligenca. Naše časopisje ni v tem oziru dosti k temu pripomoglo.** Za učiteljstvo je prinesel projekt naš stanovski list — za druge kolikor mi je znano samo eden slovenski dnevnik.

Moja zadača je govoriti o tem projektu samo z ozirom na obmejno šolstvo, kakor je tudi razvidno iz naslova. Po mojem mnenju je slaba stran tega zakona ta, ker ne omenja smotra in položaja obmejnega šolstva in učiteljstva niti z besedico. Marsikdo si bo mislil, da to tudi ni potrebno. Popolnoma drugega mnenja pa je šolnik, ki deluje tu že več let in ki kolikortoliko pozna razmere šol na meji. Obmejno šolstvo na meji mora biti na višku in mora delati državi čast. To pa se da doseči le potom zakona, ki natanko opredeli smoter in položaj obmejnega šolstva in učiteljstva. Na čem trpijo sedaj obmejne šole: **Učiteljstvo ni stalno — nihče ne sili na mejo, ker so razmere, kar se tiče hrane in stanovanja, slabe, zelo slabe.** Temu se bo odpomoglo le potom zakona, ki bo tudi upošteval razmere, v katerih živi obmejno učiteljstvo in jih tudi vsled tega primerno nagradil.

Osnovni zakon bi moral tudi vsebovati določbo, da naj se na mejo namestijo le taki učitelji, ki so narodno popolnoma zanesljivi, ki se ne dajo od nobenega v tem pravcu vplivati. Tako so delali Nemci! Na eksponirane šole so pošiljali same take učitelje, o katerih so bili prepričani, da bodo prav gotovo njihovim ciljem in težnjam ustregli.

V šolskem zakonu bi morala stati tudi določba, da imajo drugi privatni in državni uradniki, poduradniki podpirati narodno delo učiteljstva na meji, ne pa, kakor se žalibog večkrat zgodi — ovirati.

V šolskem zakonu bi morala stati tudi določba, da naj država podpira po potrebi z denarnimi podporami obmejno šolstvo. Mnogo je siromašnih obmejnih občin, ki kljub najboljši volji ne morejo vzdrževati šol na oni višini, katera jim za obmejne šole pripada.

Naštel sem samo par primerov, ki jasno govore zato, da naj naše poverjeništvo UJU ukrene potrebne korake, da se položaj in smoter obmejnega šolstva natanko opredeli k novim šolskim zakonom.

Pozivljam pa tudi druge obmejne tovariše, naj tudi oni stavijo predloge. Držimo se pregovora: Več glav več ve! Zgane naj se pa tudi ostala javnost!

Učiteljski pravnik.

—§ **Stalnost po čl. 14., 18., 26., 54. in 56. urad. zakona; prošnje za priznanje stalnosti** in obenem za priznanje in nakazilo 4. skupine položajne plače. Glasom odloka ministrstva prosvete z dne 30. marca 1925. O. N. br. 16.847 (»Osn. Nastava« br. 12., str. 343) mora vsak učitelj(ica) zaprositi po 3 letih službovanja (če je v tem času napravil usposobljenostni izpit) za prevedbo iz začasne v stalno službo. Pripominjamo, da se zaprosi za prevedbo v stalno službo s 1. dnem po dopolnjenih 3 letih službe, oziroma s 1. dnem po položenem praktičnem izpitu, če se je ta napravil po 3 letih službovanja. — Primerne obrazce (tiskovine) za te prošnje je založila »Učit. tiskarna«. Tiskovina je na celi poli, da služi obenem za ovitek in stane 1 Din.

Naša gospodarska organizacija.

—g **Učiteljska samopomoč.** Društvo U. S. se prav lepo razvija. Dan za dnem se priglašajo za sprejem v društvo novi priglašenci. Dne 24. junija 1925 je bilo **1185** vpisanih članov, okrog 200 priglašenih. Posmrtnina za ta dan znaša **5925 Din.** Sprejem starejših tovarišev(ic) — nad 45 let — bo z avgustom 1925 zaključen. Hitite s prijavami, da ne bo prepozno! — Nova društvena pravila so v tisku. Člani, ki so bili po 20. maju 1925 sprejeti, bodo prejeli s sprejemnimi listi že nova pravila (takoi po natisku!); stari člani naj si popravijo v starih pravilih ona mesta, kjer so kake izpremembe. Nova pravila bo v celoti priobčil »Učit. Tovariš« še o velikih počitnicah l. 1925. Člani U. S., ne prezrite te številke! Agitirajte pri svojih tovarišicah, tovariših in njih soprogah, pri učiteljskih vdovah, profesorjih in njih soprogah, da se priglasijo za sprejem v U. S. — Novi priglašenci naj vselej sporoče društveni upravi sledeče podatke: Ime, dan, mesec, leto rojstva, rojstni kraj in bivališče; v mestih ulico in številko. Priložite za odgovor znamko za 1 Din. — V času velikih počitnic 1925 pozove uprava še enkrat vse one priglašence, ki so se za sprejem v društvo priglasili že pred več meseci (leti), a do danes še niso spolnili pogojev (vplačil), da store to takoj, ker se jih bo drugače smatralo za nepriglašene. Prijav brez sprejemnih pristojbin društvo ne more upoštevati. — Društvena uprava prosi vse one člane, ki imajo kakšne zaostanke v plačilih, da jih ob času poravnajo. Če vem in sem na to opozorjen, da svojih društvenih obveznosti že eno ali več let nisem poravnal, potem ne zaslužim obzirov, da se me šteje za člana. Kot član spolnjujem redno svoje dolžnosti, ko pa ne želim več biti član, sporočim to društveni upravi. Članski prispevki in posmrtnine so visoke, zaostanki bi znašali prav kmalu večje zneske. Zato prosimo: Bodite v plačilih točni! — Prispevek za 100. smrtni slučaj (E. Bohinc) bodo plačali člani pozneje. — Društveni načelnik in upravnik (tov. Iv. Kocjančič) bo v času velikih počitnic odsoten iz Ljubljane. Zato prosi, da pošiljate vse prijave za U. S. **pismeno** na njegov naslov (Ljubljana, Gosposvetska cesta 13, vrata 10), pošta mu jih bo že dostavila na poletno bivališče. Obenem pa prosi, da naj cenjeni priglašenci malo potrpe, če ne bi dobili zaželjenih pojasnil takoj z obratno pošto; prej ali slej bo tudi njih zadeva rešena. Vesele počitnice!

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k **Trg. korespondenca. Spisala prof. Albert in Franjo Sič.** Založilo Trg. društvo Merkur za Slovenijo v Ljubljani. V. 8° 462 str. Cena vez. Din 80, po pošti priporočeno Din 6 več.

Ravnokar izšla knjiga je sestavljena na podlagi praktičnih izkušenj in obsega vso tvarino, ki spada v okvir trg. korespondence in bančnega dopisovanja. V metodičnem oziru znači delo znamenit napredek dosedanjih domačih in tujih knjig te vrste: vsi trgovski slučaji se namreč vršijo pri isti firmi, tako da se more učenec ali uslužbenec seznaniti v istem kontoriu z dopisi vseh vrst, ki jih piše ob raznih prilikah svojim trg. prijateljem in bankam, ter z vsemi odgovori, ki jih sprejme od njih. Pregledno ter po najnovejših običajih in predpisih so sestavljeni oddelki o uporabi telegrafa, pošte, poštnohranilnega (prej čekovnega) urada, o spediciji, carini in prekmorskih dobavah. Seznam rečenic omogoča porabo raznovrstnih oblik v dopisovanju; bogata

zbirka nalog bo predvsem dobrodošla šolam, stvarno kazalo pa nas obvešča o predmetu, ki nas slučajno v knjigi zanima. Posebno skrb sta avtorja posvetila stilistični strani, da je delo tudi v tem oziru na višku. Naša hvaležnost pa velja tudi požrtvovalnemu trg. društvu Merkur, ki je obsežno knjigo z nemalimi stroški založilo zgoli z namenom, da odpomore občutni potrebi naših trgovskih šol in da poda vsem interesentom te stroke zanesljivega svetovalca. Bodi torej temeljito in uspelo delo najtopleje priporočeno!

—k **Poletni vozni red.** Kakor pri vsaki spremembi železniških voznih redov, je izšel tudi sedaj s svojo bogato, vsakomur neobhodno potrebno vsebino »Poletni vozni red«, ki ga že tretje leto izdaja Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani. Poleg železniških prog, poštnih voženj — tudi več ravno sedaj otvorjenih novih avtomobilnih poštnih prog, ki še niso nikjer drugje objavljene, je že v njem — ter voznih redov »Jadranske plovidbe« vsebuje ta nenadomestljivi žepni pripomoček tudi sledeče važne podatke: Za slučaj nesreč potrebne telefonske številke v Ljubljani, Celju, Mariboru in Zagrebu; konzulate v Ljubljani in Zagrebu; kolkovine; maksimalne tarife za izvoščke v Ljubljani, Mariboru, na Bledu, v Lescah in v Bohinju; ljubljanske »autotakse«; za potnike važne točke železniških obratnih predpisov; pristojbine železniških nosačev; železniške tarife za prevoz potnikov, prtljage, ekspresnega blaga in psov; cene za prevoz potnikov po cestah; odhod in prihod vlakov iz oz. v Ljubljano. **Kar pa je sedaj, ko so se spremenili poštni tarifi, najbolj važno, je navedba novih poštnih pristojbin.** Ta žepni vozni red nadkriljuje druga slična dela tako z važno in pestro vsebino, kakor tudi s svojo izvanredno prilogo. Priložena mu je namreč kurzna karta (velikost 55 × 42), v kateri so navedene poleg železniških postaj tudi pošte, telegrafi in telefoni v Sloveniji. Ker je načrtana geografsko pravilno (v merilu 1 : 475.000), se na njej lahko z ravnilom ugotovi razdalja začrtanih krajev, če že ni razvidna iz poštnih voznih redov. Ta karta, ki stane sama v Zvezni knjigarni 5 Din, je zastonj priložena »Poletnemu voznemu redu«, ki ga prodajajo vse knjigarne in slične trgovine po 10 Din. Kdor že ni naravnost naročil »Poletnega voznega reda«, naj ga kupi takoj, predno zaloga poide.

—k **Pevec.** Prejeli smo novo številko »Pevca« za maj-junij t. l. Prinaša sledeče članke: H. Svetel, pevec in razvoj zborovske glasbe. (Konec). — P. H. Sattner, Sekvenca. (Dalje). — Bajuk, O taktu. (Dalje). — Isti, Narodna pesem v sekiricah. (Konec). — Aljaž, Pevski spomini. (Dalje). — V nadaljnem prinaša poročila o zborih Pevske zveze po deželi, o vestniku P. Z., o novih skladbah, o glasbenih listih, o nekaterih obletnicah zaslužnih glasbenikov. V glasbeni prilogi nahajamo pesmi: Vogrič, Izpremenjeno srce. — Tom. Majeva in isti, Zazibalka. Neoporečeno je, da si je pridobil »Pevec« veliko zaslug za razvoj slov. petja in ga zato toplo priporočamo vsem prijateljem lepe pesmi. Naroča se v Ljubljani, Miklošičeva c. 7. Stane z glasbeno prilogo vred Din 30, za Italijo Lir 15, za Avstrijo 4 šilinge, za Ameriko 1 dolar.

—k **»Ženski Svet«.** 6. številka je pravkar izšla. Vsebina: Obrazi in duše: Mar. Skrinjarjeva (s portretom). G. Strniša: Binkošti (pesem). Mar. Kokalj: Pomlad v tujini (pesem) in Pesem ljubezni. Fr. Bevk: Ubožica (nadaljevanje). Tone Gaspari: Cvetoča pisma. Janez Rožencvet: Boxmatsch. Ost: Mladi dramatik sivobradec. Fr. Žgur : Beda (pesem). Iv. Vouk: Dostojevski in njegove žene. Sr. Kosovel: Žalostna deklica (pesem). Sestra A. B.: Zavod za socialno higijensko zaščito dece v Ljubljani. Sr. Kosovel: Večerno solnce (pesem). Davor. Deželova: Škodljivost enostranske in nepravilno pripravljene hrane. Kristina: Spomini (pesem). Izvestja: Za našo deco. Naše delo. Po ženskem svetu. Higijena. Kuhinja. Materinstvo. Gospodinjstvo. Književna poročila. Iz naše skrinje. Priloga za ročno delo. Razgovori in listnica uredništva v prilogi.

Bogata vsebina in priloga za ročna dela, v kateri sta med drugim dve krasni risbi prof. Sička bo cenjenim naročnicam zopet v veselje. »Ženski svet« izhaja v Trstu enkrat na mesec. Poleg rednih prilog za ročna dela prinaša štirikrat na leto bogate in okusne modne priloge z brezhibnimi krojnimi polami, ki nadomeščajo popolnoma našemu ženstvu enake tuje proizvode. Letna naročnina Din 64, polletna Din 32 z vsemi prilogami vred. Nove naročnice dobe lahko še vse letošnje številke.

— **Korolija-Petruška, Jugana, vila najmlajša.** Dramska vizija v enem dejanju. Oder. Zbirka gledaliških iger 10. zv. V Ljubljani 1925. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena s poštnino vred Din 7.75.

Vsem onim društvom, korporacijam in šolam, ki prirejajo ob narodnih praznikih in raznih drugih prilikah patriotične predstave in prireditve, bo Korolijeva enodejanka, s čim poveličuje idejo osvobojenja in ujedinjenja jako dobro došla.

Splošne vesti.

— **Izpremememba dnevnega reda pokrajinske skupščine v Šoštanju.** Pokrajinsko skupščino v Šoštanju posetita tudi zastopnika in odposlanca Glavnega odbora UJU v Beogradu ugledna tovariša Mih. M. Stanojević, urednik »Učitelja« in T. Kostić, član redakcijskega odbora »Narodne Prosvete«. Tov. Mih. M. Stanojević bo na glavni skupščini predaval o temi »iz novih pokreta o vaspitanju«, zaradi česar poroča referent min. prosv. tov. Pavel Flerè o svoji temi na delegacijskem zborovanju.

— **Ped. študijski teden v Berlinu.** Tovarišem(icam) naznanjam, da se udeležim ped. tečaja v Berlinu, kamor sem javil svojo udeležbo. Danes sem prejel odondot 9 raznih vprašanj glede mojega posebnega zanimanja, kar hočejo upoštevati. S tem dokazujejo, da nam pripravljajo nekaj temeljitega, vsled česar ne bomo obžalovali žrtev, ki jih bomo doprinesli v svojem stremljenju po temeljitejši izobrazbi. One tovariše(ice), ki so se morebiti tudi odločili(le) obiskati tečaj, naj mi to blagovolijo javiti, da potem skupno izvršimo potrebne predpriprave. K temu omenim, da sem o Nemčiji, posebno o Berlinu dobro orijentiran, kar nam pride v skupno korist. — Leo Pibrovec.

— **30-letnica mature.** Ko smo leta 1920. obhajali v Mariboru 25-letnico mature, smo se dogovorili, da se zopet sestanemo ob 30-letnici, to je letos. Mi Ptujčani predlagamo, da se v ta namen sestanemo v prvih dneh meseca avgusta v Rogaški Slatini. Tovariši! Sporočite čimprej enemu ali drugemu izmed podpisanih, ako se s tem predlogom strinjate. Zdravo! — Kajnih, Kveder, Žolnir.

— **Kmetijski tečaj za učiteljstvo v Šabcu.** Na temelju odloka g. ministra prosvete ON br. 31.891 od 22. junija 1925 in v sporazumu z g. ministrom za kmetijstvo Br. 19.725/II. od 29. maja 1925 se razpisuje tečaj za sprejem 30 učiteljev osnovnih šol za kmetijski kurz s teoretičnim in praktično-kmetijskim poukom, ki se vrši v teku šolskih počitnic na kmetijski šoli v Šabcu. Učitelji, ki se želijo udeležiti tega tečaja, morajo vložiti predpisano kolekovano prošnjo 3. nastavnemu odseku ministrstva prosvete potom pristojnega nadzornika najkasneje do 5. julija t. l. Udeležnikom tečaja se zagotovijo potni stroški na breme državnega proračuna. Udeleženci imajo skupno stanovanje v šolskem poslopju, izven tega dobivajo hrano v skupni menzi za ceno, ki se odredi naknadno z ozirom na materijalne razmere. Prednost imajo oni učitelji, ki uspešno delujejo na nadaljevalnih šolah. — Želeti je, da se za razpisani tečaj zanima tudi slovensko učiteljstvo.

— **Učitelju - trpinu v spomin.** Naš mlajši učiteljski naraščaj nima pojma, koliko je trpelo starejše učiteljstvo pod klerikalno strahovlado v bivši Kranjski. To trpljenje je doseglo svoj nečloveški višek s strankarskim razdeljevanjem 25% doklade v l. 1918. Med učiteljitrpini je bil naš rajnki tovariš Edvard Vohinc, upokojeni učitelj v Ljubljani, ki je preminul tukaj dne 18 junija t. l. Blagi pokojnik je bil rojen v Mokronogu l. 1869, ter po dovršenem 6. gimn. razredu vstopil v II. letnik ljubljanskega učiteljišča. Po dokončanih študijah je služboval na raznih krajih ter je bil leta 1902. imenovan za nadučitelja na petrazrednici v Cerkljah na Dolenjskem, kjer se je pričel obenem njegov križev pot. Pri nekih občinskih volitvah se je namreč »predrznil« nastopiti kot kandidat na listi, ki je bila nasprotna ondotnemu župniku in kaplanu. Tedaj je bil ogenj v strehi! Oba čč. gg. sta napela vse sile, da ga odstranita iz občine, kar sta končno tudi dosegla in je bil prestavljen na neko enorazrednico. Vsled te krivice je rekuriral na Dunaj in s tem dosegel vsaj toliko, da ni bil degradiran, marveč v enaki lastnosti premeščen na petrazrednico v Mengeš. Toda klerikalna zloba je segla za njim tudi tu sem in mu zagrenjevala njegovo delovanje med narodom. Vrhu tega se je moral ločiti od svoje žene — učiteljice, ki so jo premestili v Logatec, četudi sta bili v Mengšu dve učni mesti prazni! Šele po prevratu se jima je popravila krivica, ko sta bila oba prideljena v Ljubljano in kjer je blagi rajnki deloval pri mestnem šolskem svetu do svoje upokojitve. Bil je pravi učitelj - trpin in vzlic svoji telesni šibkosti jeklen značaj, ki ni klonil nikdar in pred nikomur; le smrti se je moral po dolgih 9 mesecih težke bolezni, priklenjen na bolniško posteljo, končno ukloniti. Med boleznijo sta mu z največjo požrtvovalnostjo stregli ljubljena soproga in hčerka, kar mu je bilo edino tolažilo, saj ga je poleg telesnega trpljenja naposled še mučila neprestana skrb, kaj bode z njegovimi petérimi še nepreskrbljenimi otroki! — Tako je bilo življenje našega umrlega tovariša Vohinca, ena sama veriga duševnega in telesnega trpljenja. Vzlic vsemu hudemu pa je bil rajnki Edvard najboljši in najidealnejši učitelj in kolega. Po tolikem trpljenju spavaj sladko, blagi tovariš, v zemlji domači, ki si jo ljubil tako goreče! Časten in nepozaben ostane spomin nate med vsemi, ki so te poznali, zlasti pa med tvojimi še ostalimi deseterimi sošolci.

— **Učiteljski tečaj za ročna dela.** Oblastni odbor Podmladka Rdečega križa v Ljubljani je prejel iz Beograda nastopno brzojavko: Ministrstvo saobračaja nije odobrilo povlastice za vožnju sudelovacima tečaja. Kandidate ćemo obavestiti raspisom. — Glavni odbor Podmladka.

— **Stalni člani odsekov.** K naši notici v zadnji številki »Učit. Tov.« dodajemo, da sta stalna člana gospodarskega odseka tudi Fr. Luznar in Rado Grum, odseka za stanovski naraščaj pa Anton Skala in Anton Hren.

— **Delegati za pokrajinsko skupščino v Šoštanju.** XXXII. Mursko-soboško učiteljsko društvo: Del.: 95. Požegar Avguštin — Gederovci. 96. Kočar Karel — Cankova. 97. Cvetko Fran — Murska Sobota. — Nam.: Džuban Josip — Križovci. 96., 97. —?

— **»Ljubljanskega Zvona«** je več letnikov, tudi posameznih zvezkov, naprodaj. Natančneje pri upravi tega lista.

— **Vsem udeležencem III. Poč. Kosovskega izleta!** V slučaju, da bi o priliki naše ekskurzije ne imeli četrtinske vožnje, bi program predrugačili sledeče: Ljubljana, Zidani most, Zagreb, Beograd, Niš, Skoplje, Kosovo, Skoplje, Niš, Beograd, Ljubljana. Po tem programu bi odpadlo torej potovanje: Niš, Negotin, Prahovo, po Donavi v Beograd. Če nam »Rečna plovitba« prizna popust, bi se program sploh nič ne spremenil. Stroški (vozni) bi bili samo za 300 Din (maksimalno) večji in bi bila že javljena vsota ista, če bi potovali z našo drž. legitimacijo brez legitimacije F. S. Upam, da smo v tem vsi edini!! Ker lahko potujejo z nami tudi nečlani F. S., se sprejmejo v naše »mrovljišče« tudi tovariši in tovarišice, ki se niso še prijavili, in sicer radi ugotovitve števila do 5. julija. Na Kosovem naj bo tudi nacionalna manifestacija slovenskega učiteljstva! Ne strašimo se ničesar in tudi učiteljstvo naj pokaže, da spozna veliko važnost takih poučnih ekskurzij pa naši državi!! — Za III. Poč. izlet S. Mrovlje, učitelj, Črnomelj.

— **Vsem učiteljem-ferijalcem!** Notico v »Jutru« z dne 25. t. m. pod naslovom: Učiteljski F. S. pojasnjujem: Že lansko leto sem dobil pritožbe od učiteljev ferijalcev, da jim nekatere železniške blagajne na podlagi pravilnih »Ferijalnih legitimacij« nočejo izstaviti četrtinske vožnje, kar sem tudi sam spoznal o priliki »Počitniških izletov«, čeprav smo imeli po pravilih F. S., ki so bila sprejeta na lanskem kongresu F. S. v Skoplju pravico in smo bili pri ministrstvu saobračaja osebno. Da bi se to leto isto ne ponavljalo, sem vložil prošnjo direktno potom vplivnih oseb na »Ministrstvo saobračaja«, da naj izda odlok vsem podrejenim žel. direkcijam, da smo tudi mi učitelji in profesorji člani F. S. z vsemi pravicami in dolžnostmi, kakor jih predvidevajo pravila F. S., ki so bila odobrena s posebnim odlokom od ministrstva prosvete m. l., če pa tega ni mogoče sem naprosil tudi isti naslov, da nam o priliki poučnih ekskurzij po naši državi prizna primeren popust na vseh drž. železnicah in parobrodih — ali celo posebno podporo, kakor to nudijo druge države. Direktno od ministrstva saobračaja nisem prejel do danes ne pozitivnega ne negativnega odgovora, pač pa mi je »Oblastni odbor« sporočil, ko sem zahteval »Vozne isprave«, da so letos ukinjene vse vozne olajšave na drž. železnicah, in da nismo več člani F. S. po pravicah, ampak samo po dolžnostih. Po pravilni logiki smo člani F. S. učitelji in profesorji in ako ne bo v kratkem odgovora na našo prošnjo od ministrstva saobračaja, bo prišla ta zadeva pred letošnji kongres F. S. v Ljubljani in bomo to zadevo uredili. Toliko v pojasnilo vsem članom! Ugodnost četrtinske vožnje nam niso priznali radi tega, ker so navedli, da imajo učitelji kot državni uradniki itak že polovično vožnjo. Kot člani F. S. se lahko poslužujemo vseh ostalih pravic, kakor jih imajo ostali člani F. S. (svratišta, dobrotvori). Ker smo se pa mi na naših poučnih izletih posluževali le četrtinske vožnje, so nam s tem odvzeli glavno pravico. Upam, da bomo to zadevo na kongresu pozitivno rešili. — Za učit. F. S.: S. Mrovlje.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je imelo svoje majniško zborovanje 2. maja 1925 pri Sv. Jurju ob južni železnici. Dasiravno je bilo vreme skrajno slabo, se je vendar proti vsakemu pričakovanju udeležilo zborovanja 37 članov.

Tov. predsednik je pozdravil v izbranih besedah vse navzoče in se jim je zahvalil, da so se vkljub slabemu vremenu udeležili, zlasti pa se je zahvalil Št. Jurčanom, da so nas tako gostoljubno sprejeli, izrecno pa tovarišici Schreinerjevi in tov. Sivki, ki so nas korporativno z učiteljstvom sprejeli na kolodvoru.

Po prečitanju zapisnika in dopisov je prešel predsednik k naslednji točki, k volitvam delegatov za pokrajinsko in državno skupščino.

Za pokrajinsko skupščino so se prostovoljno oglasili: Rainer Josip, Kristan Zmagoslav, Logar Ana in Križman.

Kot delegata za državno skupščino v Subotici pa tov. Planer Albert in Planer Marija.

Glasom predpisa se je izvolil štiričlanski prosvetni odsek, in sicer: Feigel Otilija, Vauhnik Helena, Metlika Anton in Križman.

Ekskurzija. Ker je bil glavni namen tega zborovanja, da si učiteljstvo ogleda kmetijsko šolo, se je po zborovanju podalo tjakaj.

Ravnatelj kmetijske šole g. inženir Koprivšek nas je prav gostoljubno sprejel ter nam razkazal vzorno urejeni zavod, kjer se izobražajo mladeniči za bodoče kmetovalce. Učiteljstvo si je pridobilo dovolj koristnega, kar bode poneslo med narod. Po dokončanem ogledu nas je g. ravnatelj pogostil, za kar se mu učiteljstvo iskreno zahvaljuje.

Po oficialnem delu zborovanja se je vršil neoficialni v gostilni g. Kincla. Počastil nas je s svojim obiskom srezki šolski nadzornik g. Ljudevit Černej, kateri je pripeljal seboj tudi tov. Potočnika iz Štor.

Za zabavo je skrbel šentjurski orkester, ki nam je zaigral nekaj lepih komadov. Le prehitro so nam poteke urice in zapustiti smo morali Šentjurčane, katere ohranimo v najboljšem spominu. **H—k.**

+ **KRŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 2. maja t. l. v risalnici šole v Krškem. Navzočih 46 članov.

Uvodoma pozdravi tov. predsednik goste, predvsem g. dr. Rapèta, prečita na novo vstopivše člane, izmed katerih sta navzoča samo tov. Bradaškja in tov. Kočevarjeva ter poda nato kratko poročilo o zadnjih dogodkih, ki zanimajo učiteljstvo, in sicer o premeščanju, o novem šolskem zakonu itd.

Nato poda g. dr. Rapè svoj referat: Praktične slike iz pouka o moralki v osnovni šoli. Zborovalci so z največjim zanimanjem sledili stvarnemu predavanju, katerega je izpopolnjevalo nebroj sličic iz prakse. G. predavatelj je žel za svoja izvajanja burno pritrjevanje, tov. predsednik še mu je pa prisrčno zahvalil z željo, da bi še večkrat poživil naša zborovanja s sličnimi predavanji.

Volitve. Ker bo odšel tov. predsednik Golob koncem šolskega leta na novo službeno mesto, se je izvolil predsednikom tov. Janko Vanič. Odbornikom so se izvolili tov. Uršičeva, Vutkovičeva in tov. Božič; namest. pa tov. Kočevarjeva.

Okrajni prosvetni odsek. V ta odsek so se izvolili tov. Seliškar, Vizjak, Bradaškja, Šterk, Brezovar, Levstikova, Vaničeva, Kočevarjeva in Baudkova A.

Slučajnosti. Predlog tov. nadzornika Levstika, da naj učiteljstvo krškega okraja zbira učne slike zgodovinskega pouka, ki bi bile v pedagoškem oziru popolnoma čiste ter bi se izdale z ilustracijami v posebni knjigi kot pomožna zgodovinska knjiga za osnovno šolo, oziroma tudi za priprosto ljudstvo, se sprejme z dodatnim predlogom tov. Goloba, da naj zbira to snov vse učiteljstvo Slovenije, ker bi bila na ta način knjižica popolnejša.

Določitev dneva in kraja prihodnjega zborovanja se prepusti odboru.

Tovarišica Vaničeva prosi, naj se ji pošlje meseca junija članarina za Slov. Šol. Matico, katere član bi moral biti vsak učitelj oziroma učiteljica našega okraja.

Končno se predsednik tov. J. Vanič v imenu vsega organiziranega učiteljstva krškega okraja najiskreneje zahvali tov. Golobu za vse njegovo dolgoletno delovanje v društvu ter mu želi kar najboljših uspehov na novem službenem mestu.

Pristopite k „Jugoslovenski Matici“!